

Főtisztelendő

Dr. Lovó Immanuel főrabbi Urnak

mely tisztelettel

Roboz József

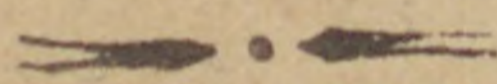
ELSŐ OKTATÁS

a

bibliai történet-és erkölcsstanban.

Vezérfonal a több felekezethez tartozó növendékekkel bíró siketnéma intézetek és iskolák számára.

Irta: ROBOZ JÓZSEF

az aradi siketnéma iskola vezető tanítója

Ára: 20 kr.

Kéziratul tekintendő.

Arad 1888.

Tájékoztató.

A mindennapi beérő fiatalokat, a mit e dolgozatommal nyújtok. Negy különböző vallásfelekezethez tartozó növendékeim vallás-erköcsi oktatása komoly gondot adott. Tárni a vallás-erköcsi oktatás megkeresésével addig, míg növendékeim felekezeti illető hitoktatóját megkeresik: oly mulasztás volna, mi ellenkerik meggyőződéssel. A felekezeti hitoktatás, tekintve azt, hogy a hitoktatók - legalább tudomány szerint - laikusok a sikhénéma-oktatással nemben, csak a negyedik tanévben kezdhető meg. En tehát a második tanév (II. feleében) és a harmadik tanévben az ó-testamentummal: az első emberpár történetétől Mózes haláláig terjedő részét és az egyes eseményekhez fűző tanulságokat tárgyalom a vallás-erköcsi oktatás előkészítése gyanánt. Hisz az ó-testamentum minden vallás alapját képezi, és minden felekezethez tartozónak ismernie kell azt. Óvatodom bármely felekezet dogmáit érinteni, s ha az nem volna elkerülhető valamely esemény elbeszélésénél,

egyszerűen mellőzöm annak tárgyát.

Meg egyet. Meglehet, hogy minden elővigyázat dacára sem kerültem el, hogy helylyel-közzel a nyelvteret a III. osztály növendékeinek ismeretkörét túl ne haladja. Amde ha az oktatás valamely ágában, akkor bizonyosan a bibliai történet nyelvteretében meg kell előznie a nyelvteretnek — a nyelvtudásnak. Különben ismétlem, hogy e kézirattal gyánant veendő füzetke: a mindennapi belevő fiatalunk, melyet nem nélkülözhetünk tovább. Szóval a kötetnek le bennünket egy, igen tisztelt ügytársaim valamelyike szaktavatottabb kézeiből, kikerülő hasonló mű.

Acadon, 1888 január hó 1-én

Bozsiósef

1. Ádám és Éva.

Hol laktak Ádám és Éva?

Ádám és Éva a paradicsom-kertben laktak.

Mi volt a paradicsomban?

A paradicsomban mindenféle szép gyümölcs volt.

Ki volt a paradicsom?

A paradicsom Istené volt.

Mit szólt Isten?

Isten szólt: Mindenféle gyümölcsből szabad enni.

De az almáról nem szabad.

Mit tett a kígyó?

A kígyó elcsábította Évát.

Mit tett Éva?

Éva lopott almát és evett.

Ádám nem evett az almából?

Igen. Ádám is evett almát?

Minők voltak Ádám és Éva?

Ádám és Éva szófogadatlanok voltak.

Mit tett Isten?

Isten nagyon megharagudott.

Miért haragudott Isten?

Isten azért haragudott, mert Ádám és Éva szófogadatlanok voltak.

Mit tett az angyal?

Az angyal egy tüzes karddal kiűzte Ádámot és Évát a paradicsomból.

Tanuld meg: Isten nem szereti a szófogadatlan embert. Nem szabad lopni! Nem szabad hazudni! Egy Isten van. Istennek nincs teste. Isten szellem = lélek. Isten mindent lát, mindent hall, mindent tud. Az angyalnak nincs teste. Az angyal szellem = lélek. Az embernek van teste és lelke. Az állatnak teste van, lelke nincs. Az állat nem tud gondolkozni. Isten az égben lakik. Az angyalok is az égben laknak.

2. Agyilkos Káin.

Káiny fia volt Ádámnak?

Ádámnak három fia volt: Káin, Ábel és Széth.

Mi volt Káin?

Káin földműves volt.

Mi volt Ábel?

Ábel juhász volt.

Miő volt Káin?

Káin gonosz ember volt. Izert Isten nem szerette őt.

Miő volt Ábel?

Ábel jámbor és szelid ember volt. Isten szerette őt.

Mit áldozott Ábel?

Ábel egy bárányt áldozott.

Elfogadta Isten Ábel áldozatát?

Isten elfogadta Ábel áldozatát. A

fiist felállott az égbe.

Mit áldozott Káin?

Káin gyümölcsöt áldozott.

Elfogadta Isten Káin áldozatát?

Isten nem fogadta el Káin áldozatát. A fiist nem szállt fel az égbe.

Mit tett ezért Káin?

Káin irigykedett. Hissalta Ábelt a mezőre és megölte.

Mit tett Isten?

Isten nagyon haragudott és szólt: Káin! tudom megölted testvéredet. Bujdosó légy mindig.

Mit tett ezért Káin?

Káin nagyon soká bujdosott. Káin bánkodott és bocsánatot kért Istentől.

Tanuld meg: Isten mindent lát.

Isten a sötétben is lát. Ő mindent tud.

Isten megbünteti a gonosz embert.

Isten szereti a jámbor gyermeket. Isten
megbocsát. Isten megbünteti a gyilkost.
Isten nem szereti a veszekedő gyermeket.
Nem szabad irigykedni! Nem szabad öl-
ni! Nem szabad az állatot ütni-vernii!
Nem szabad a fát rongálni! Nem
szabad az öreg embereket csúfolni!

3. A vizözön.

Minők voltak az emberek Ádám ha-
lála után?

Ádám halála után az emberek nagyon
rosszak voltak.

Mit tett Isten?

Isten nagyon megharagudott és övön-
víz támadt.

Hány napig esett az eső?

Negyven napig és negyven éjjel mindig
esett az eső.

Hová másztak fel az emberek?

Az emberek felmásztak a hegyekre. De a víz igen nőtt. Az emberek és állatok megfulltak a nagy vízben.

Noé is meghalt a vízözönben?

Noé, a felesége és fiai nem haltak meg.

Hány fia volt Noénak?

Noénak három fia volt: Sem, Kam és Jafet.

Mit készített Noé?

Noé egy bárkát készített. A bárkában laktak. A bárka úszott a vízben.

Milyen volt Noé?

Noé istenfelő, jó ember volt.

Hány napig tartott a vízözön?

A vízözön 150 napig tartott. Mikor már elmúlt, Noé, a felesége és fiai kijöttek a bárkából.

Mit látott Noé az égen?

Noé az égen szép szivárványt látott.

Mit tett Noé' exután?

Noé, a felesége és fiai exután letérdelek,
és imádkoztak.

Mit áldozott Noé'?

Noé egy kist áldozott.

Tanuld meg: Isten vigyáz a jó
emberre. Isten teremt szivárványt.

Isten teremt esőt. Isten teremt mindent.

Az ember nem tud szivárványt terem-
teni. Isten nagyon bölcs. Isten-Terem-

tő. 4. A toronyépítés.

Minők voltak az emberek a vízözön után?

A vízözön után az emberek büszkék =
hiúk voltak.

Mit akartak az emberek építeni?

Az emberek akartak egy oly magas
tornyot építeni, mint az ég.

Tetszett Istennek az emberek gondolata?

Istennek nem tetszett az emberek gon-
dolata.

Mit tett Isten?

Isten összeravarta az emberek beszédét. Nem értették egymást. A tornyot nem tudták felejtíteni.

Hogy hívták a várost?

A város neve Babel volt.

Tanuld meg: Isten nem szereti a

büszke embert. Isten tud mindent. Az ember nem tud mindent. Az ember gyenge.

Isten nagyon erős = hatalmas. Az öreg ember meghal. Néha a gyerekek is meghal.

Minden ember meghal. Isten soha sem hal meg. Isten mindig él = örökkévaló. Isten =

Örökkévaló.

5. Izsák születése.

Mi volt Ábrahám?

Ábrahám istenfélő = erkölcsös = igen jó ember volt.

Ki volt Ábrahám felesége?

Sára volt Ábrahám felesége = neje.

Miköz voltak ők?

Ők nagyon somorúk voltak.

Miért voltak somorúk?

Tért voltak somorúk, mert nem volt gyermekük.

Hány éves volt már Ábrahám?

Ábrahám már 100 éves volt.

Hány éves volt Sára?

Sára már 90 éves volt.

Kik jöttek Ábrahám háza elé?

Egy nap három angyal jött Ábrahám háza elé.

Mit gondolt Ábrahám?

Ábrahám gondolta, hogy a három angyal három férfi volt.

Mit tett Ábrahám?

Abrahám leborult a három férfi előtt és
bevezette őket házába.

Mit tett Sára?

Sára főzött és kalácsot süített az angya-
lok számára.

Mit mondott az egyik angyal?

Az egyik angyal mondta: Egy év múlva
Sáranak fia születik.

Igazat mondott az angyal?

Az angyal igazat mondott.

Egy év múlva Sáranak már fia született.

Hogy hívták a fiút?

A fiú neve Izák volt.

Milyen volt Izák?

Izák szófogadó = engedelmes volt.

Tanuld meg: Abrahám leborult.
Abrahám alávetos volt. Isten szereti
az alávetos gyermekeket. A templomban

alázatosan kell állni és ülni. A tanító úr-
nak alázatosan kell köszönni. Isten saj-
nálta Ábrahámot. Isten könyörületes.
Isten teremti gyermekeket. Isten teremti álla-
tot. Isten teremti növényt. Isten teremti
ásványt. Az ember teremtmény. Az ál-
lat is teremtmény. A növény is teremtmény.
Az ásvány is teremtmény. Az ember nem
tud teremteni. Isten mindentudó. Az ember
nem tud mindent. Az ember gyarló.

6. Szodoma pusztulása.

Hová ment a három angyal?

A három angyal Szodomába ment.

Mit mondott Isten Ábrahámnak?

Isten mondta: Szodomában és Gomorrhában
gonosz emberek laktak. ^{ért}ért tüzeső"lész és
ott meghalnak az emberek.

Mit tett Ábrahám?

Ábrahám nagyon sajnálta Szodomai várost.

Ki volt Ábrahám rokona?

Lóth volt Ábrahám rokona.

Hová való volt Lóth?

Lóth Szodomába való volt.

Lóth is gonosz ember volt?

Nem. Lóth istenfelő volt.

Lóth is meghalt a tűzesőben?

Lóth nem halt meg. Isten szerette őt.

Mit mondott az angyal Lóthnak?

Az angyal mondta: fuss hamar, mert tűzeső lesz.

Mit tett Lóth?

Lóth, a felesége s rokonai futottak Szodomából.

Mit mondott az angyal Lóth feleségének?

Az angyal mondta: Nem szabad hátrahátrálni,

mert meghal.

Mit tett Lóth felesége?

Lóth felesége hátrafordult. Mindjárt meghalt. Öxlop lett.

Tanuld meg: A bűnös emberek meghaltak a tűzesőben. Isten megbünteti a bűnös embert. Az istenfelő Lóth nem halt meg a tűzesőben. Isten vigyáz a jó emberre. Isten igazságos. Lóth felesége szófogadatlan volt. Isten nem szereti a szófogadatlant. Lóth szófogadó-engedelmes volt. Isten igazságos, hatalmas, bölcs, mindentudó, örökkévaló. Isten a mi teremtetők. Isten a mi Urunk.

7. Jákob és Eizsau.

Milyen volt Jzsák öregkorban?

Jzsák öregkorban vak volt.

Mi volt Jzsák felesége?

Rebeka volt Jzsák felesége.

Hány fia volt Izáknak?

Izáknak két fia volt: Jákob és Esau.

Miő volt Jákob?

Jákob szelid volt.

Miő volt Esau?

Esau szilaj = nagyon mérges és szöröstenü volt.

Mi volt Esau?

Esau vadász volt.

Mit adott Esau Jákobnak?

Esau igen falánk volt. Egy napon egy tál
lencseért hivat^{*} adott Jákobnak.

Hová ment Esau?

Esau elment vadállatot löni.

Mit akart Esau?

Esau akart atyjának pecsenyét sütni, hogy
öt áldja meg.

Mit tett Jákob?

*Hörökigét = elsőszülötti jogát.

Jakob otthon maradt. Ösüitött atyjának
peccenyét.

Mit tett Jzsák?

Jzsák azt gondolta Esau áll előtte. Megáld-
ta Jakobot.

Mit tett ezért Esau?

Esau ezért nagyon haragudott. Meg akar-
ta ölni Jakobot.

Nem félt Jakob Esautól?

Jakob nagyon félt Esautól. Ölmenekiült-
elszaladt.

Tanuld meg: Ne légy szilaj!

Ne légy falánk! A falánk gyermeket senki
sem szereti = kedveli. Ne légy pazarló! Legy
takarékos. A takarékos ember a pénzt pénzsej-
be teszi. A jó fiú takarékos. Nem szabad a
pénzt pazarolni. Nem illik torkoskodni!

A macska torkos állat. A sertés falánk ál-
lat. A kacsa is falánk. Nem kell nagyon

sokat enni és inni. A ki nagyon sokat eszik és iszik, beteg lesz. Legyünk értékesek! Ne legyünk értéktelenek! A mértéktelen embert nem szereti senki sem.

8. Jákob álma.

Hová akart menni Jákob?

Jákob rokonához akart menni.

Ki volt Jákob rokona.

Lában volt Jákob rokona.

Közel lakott Lában?

Lában nagyon messze lakott.

Kocsin utazott Jákob?

Nem. Jákob gyalog ment.

Hol aludt Jákob?

Jákob a mezőn aludt.

Miért aludt Jákob a mezőn?

Jákob azért aludt a mezőn, mert a város igen = nagyon messze volt.

Hová feküdt Jákob?

Jakob a fübe feküdt.

Mit tett Jakob a feje alá?

Egy követ tett a feje alá.

Mi "álma" volt Jakobnak?

Jakobnak igen szép álma volt.

Mit álmódott Jakob?

Jakob látott egy nagyon magas létrát.

A létra az égbe nyúlt = ért.

Kik jártak a létrán?

A létrán angyalok jártak fel és alá.

Mi "vált" Labán?

Labán jó ember volt.

Hány évig lakott Jakob Labán házában?

Jakob 20 évig lakott Labán házában.

Ki volt Jakob felesége?

Ráchel volt Jakob felesége.

Kinek a leánya volt Ráchel?

Ráchel Labán leánya volt.

Mit tett Jakob 20 év után?

Hisz e' után Jakob hazament.

Szegény volt Jakob?

Jakob gazdag volt. Ömíndig szorgal-
masan dolgozott.

Haragudott még Esau?

Esau már nem haragudott.

Mit tett Esau midőn Jakob megérkezett?

Esau megölelte és megcsókolta Jakobot.

Mit adott Esau Jakobnak?

Esau sok ajándékot adott Jakobnak.

Tanuld meg: Szeresd testvéredet.

Jakob nem haragudott. Jakob megbocsá-
tott Esaunak. Jakob kibékült testvérevel.

Jakob békülékeny volt. Isten szereti a
békülékeny embert. Isten nem szereti
a haragos embert.

Lejy békés! A harag = a bossú bűn.

Ne lejy veszekedő!

9. József.

Hány fia volt Jakobnak?

Jakobnak 12 fia volt.

Kit szeretett Jakob legjobban?

Jakob legjobban Józsefet szeretette.

Miért szeretette legjobban Józsefet?

Szerette legjobban, mert ő nagyon jó volt.

Mit álmódott egyszer József?

Egyszer József azt álmódta, hogy a nap többi testvérkévei meghajoltak az ő kéréje előtt.

Mit álmódott József másodszor?

József másodszor álmódta, hogy a nap, a hol és csillag meghajoltak ő előtt.

Minők voltak a testvérek.

A testvérek irigyek voltak.

Hova ment József?

József a mezőre ment.

Mit tettek a testvérek?

A testvérek elvették József ruháját és egy mély verembe = gödörbe dobták őt.

Mit tettek a testvérek azután?

Azután eladták Józsefet 20 ezüst pénzért szolgának = rabszolgának.

Mit tettek a testvérek József ruhájával?

A testvérek levágtak egy kecskét. A kecske vérebe bemártották József ruháit.

Mit kérdezett Jákob?

Jákob kérdezte: „Hol van az én kedves fiam József?”

Mit feleltek a testvérek?

A testvérek feleltek: „Egy vadállat megölte őt. Itt van a véres ruhája. Mi találtuk.”

Miő volt Jákob?

Jákob nagyon szomorú volt. Mindig sírt.

Nagyon sajnálta Józsefet.

Hová vitték Józsefet?

Józsefet elvitték Egyiptomba és eladták egy úrnak.

Hogy hívták az urat?

Potifár volt az úr neve.

Mi volt József Potifár házában.

József rabszolga volt Potifár házában.

10. József a börtönben.

Mi volt Potifár felesége?

Potifár felesége = neje erkölcstelen volt.

Mit akart Potifár felesége?

Potifár felesége el akarta csábítani ^{*}Józsefet.

Sőt fogadott József a rossz asszonynak?

József nem fogadott sőt.

Mit tett Potifár felesége?

*É fogalom már hi lett fejtve bizonyára az első emberpár történeténél.
itt tehát alkalmazhatom a sőt, minden következmény nélkül.

Potifár felesége parancsolta, hogy Józsefet a börtönbe kell zárni.

Félt József?

József nem félt. Ő bátor és istenfélő volt.

József egymaga volt a börtönben?

A börtönben József nem volt egymaga. Ott voltak még a király pohárnoka és a király pékje is.

Mit álmódott a pohárnok?

A pohárnok azt álmódta, hogy ő látott egy szőlőtököt. A szőlőtökén három vessző volt.

A szőlőtökén érett fürtök voltak. Egy pohárba facsarta a szőlőt. A király azután ivott a pohárból.

Miért volt József?

József igen okos volt. Ő tudta, miért álmódott a pohárnok. A pohárnok nem tudta.

Mit mondott József?

József mondta, hogy a pohárnok azért
álmodott három szőlővesszéről, mert 3 nap
mulva kibocsátják őt a börtönből.

Igazat beszélt József?

József igazat beszélt-mondott. Három
nap mulva a pohárnokot már kibocsátot-
ták a börtönből.

Mit álmodott a pék?

A pék álmodta, hogy 3 kosár süteményt
vitt a fején. A madarak ettek a sütemény-
ből.

Mit mondott József?

József mondta, 3 nap mulva a péket fel-
akasztják. Azért álmodott 3 kosárról.

Igazat mondott József?

József igazat mondott. Három nap
mulva a péket már felakasztották.

Miért akasztották fel a péket?

A péket azért akasztották fel, mert gonosz volt.

11. A király álma.

Minő álma volt a királynak?

Hét év múlva a királynak nagyon furcsa álma volt.

Mit álmodott a király?

A király álmában látta, hogy a vízből 7 nagyon ~~sovány~~^{kövér} tehén jött ki. A hét kövér tehén után hét nagyon sovány tehén jött. A hét sovány tehén megette a hét kövér tehenet.

Mit álmodott a király másodszor?

A király második álma volt. Hét búzaka-
láros nőtt. A hét búzaka-
láros tele volt. Azután
hét egészen üres kalásos nőtt. A hét üres kalásos
megette a kövér = tele kalásosokat.

Ki tudta mit jelent az álom?

Csak József egymaga = egyedül tudta.

Mit mondott a pohárnok a királynak?

A pohárnok így szólt: „En ismerem Józsefet. Ő igen okos. Ő tudja mit jelent az álom.”

Mit parancsolt a király?

A király parancsolta, bocsássák ki Józsefet a börtönből.

Mit kérdőzt a király Józseftől?

A király kérdőzte, mit jelent az álom.

Mit felelt József?

József így felelt-válaszolt: „Hét évig nagyon sok búza fog teremni. Azután hét évig semmi fog teremni. Az emberek nagyon éhesek lesznek.”

Igazat mondott József?

Igen. József igazat beszélt. József soha sem hazudott.

Mit tett a király?

A király igen szerette Józsefet és adott neki drága, aranyos ruhákat.

Mi lett József arután?

József arután király lett.

12. József testvérei.

Hol laktak József testvérei?

József testvérei Kánaánban laktak.

Egyiptomban termett búza?

Egyiptomban 7 évig semmi sem termett.

És ezek voltak az emberek Egyiptomban?

Egyiptomban nem éhöztek az emberek, mert maradt sok búza.

Kánaánban is maradt búza?

Kánaánban nem maradt. Az emberek éhöztek.

Mit tettek József testvérei?

József testvérei eljöttek Egyiptomba búzát vásárolni.

Megismerték Józsefet a testvérek?

A testvérek nem ismerték meg Józsefet. Ők

ast gondolták, hogy József rabolja.

József sem ismerte meg a testvéreket?

Igen. József mindjárt megismerte őket.

Mit mondott József?

József szólt: "En ismerlek titeket? Ti az

en testvéreim vagytok. Ti exelött, régen

engem 20 ezüstpénzért eladtatok."

Mit tettek a testvérek?

A testvérek leborultak József előtt. Ők na-
gyon féltek Józseftől. Bocsánatot kértek
tőle.

Haragudott József.

József nem haragudott. Ő megbocsátott. Ő
megölelte testvéreit.

Hová mentek a testvérek azután?

A testvérek azután hazamentek Kánaán-

ba. Elbeszéltek, hogy József igen gazdag úr.

Elhívták Jakobot Egyiptomba.

Mit tett Jakob?

Jakob is eljött Egyiptomba. Öigen örült.

Visszamentek Jakob és a testvérek Kánaánba?

Jakob és a testvérek nem mentek vissza. Ők Egyiptomban maradtak.

Milyen vallású volt Jakob és a testvérek?

Ők mind = mindnyájan zsidók voltak.

Tanuld meg: Az irigység is bűn.

A hazugság is bűn = véték. József testvérei

irigyek voltak. Ők hazudtak. Isten vigyázott

Józsefpre. Isten akarta, hogy József

gazdag úr legyen. Isten mindent tud.

Minden van, mit Isten akar. Isten minden-

denható. Isten a mi Urunk.

Isten = Teremtő.

Isten = Örökkévaló.

Isten = Mindenható.

13. Mózes születése.

Minő király volt József halála után Egyiptomban?

József halála után rossz király volt Egyiptomban.

Szerette a király a zsidókat = izraelitákat?

A király nem szerette az izraelitákat.

Minő volt a király?

A király rosszivű volt.

Mit parancsolt a király?

A király parancsolta, hogy minden zsidó fiút születése után mindjárt a Nilusba kell dobni.

Minő fiú volt Mózes?

Mózes kedves fiúcska volt.

Mit tett anyja?

Anyja igen sajnálta őt.

Bedobta a Nilusba?

Nem dobta be. Egy kosárba tette és a nád közé dugta = rejtette.

Mit tett a kis Mózes a kosárban?

A kis Mózes a kosárban nagyon sírt.

Hova ment a király leánya?

A király leány a fürdőbe ment.

Mit hallott a király leánya?

A király leány sírást hallott.

Mit parancsolt a király leány a szolgáló-
nak?

Parancsolta, hogy nézze meg: mi sír?

Megtalálta a szolgáló a kosarat?

A szolgáló megtalálta a kosarat.

Mit a király leány ezután?

A király leánya ezután hazavitte Mózes
és nagyon szerette. Vett neki szép ruhát.

Kinek a fia volt ezután Mózes?

Mózes ezután a király leány fia volt.

Tanuld meg: Isten szereti a gyer-
mekeket. Isten vigyáz a csecsemőkre.

14. Mózes menekül.

Milyen ember volt Mózes?

Mózes megnőtt. Ő jószívű és erős, bátor ember volt.

Milyen volt a király?

A király rosszszívű = kegyetlen volt.

Mit tett a király?

A király parancsolta: ütni = kínozni kell a zsidókat.

Milyen vallású volt a király?

A király pogány volt. Ő nem szerette Istent.

Ő mondta: nincs Isten.

Sajnálta Mózes a zsidókat?

Mózes sajnálta a zsidókat. Ő is zsidó volt.

Szerette Mózes a királyt?

Mózes nem szerette a kegyetlen királyt. Ő félt a királytól.

Hová menekült Mózes?

A király meg akart ölni Mózeset. Mózes elmenekült = elszaladt. Ő Madiánba menekült.

— 26 —

Mit tett Mózes Madiánban?

Mózes Jethro' sógarnak püsztor volt.

Szerette Jethro' Mózeset?

Jethro' igen szerette Mózeset

Ki volt Mózes felesége?

Mózes felesége Zippora volt.

Kinek a leánya volt Zippora?

Zippora Jethro' leánya volt.

15. Mózes a csipkebokor előtt.

Hol örlötte Mózes a bárányokat?

Mózes a hegy mellett örlötte a bárányokat.

Hogy hívták a hegyet?

A hegy neve volt: Horeb.

Mit látott Mózes a hegyen?

Mózes látott égni a hegyen egy csipkebokrot.

Égett a bokor hamar?

A bokor nem égett el hamar. Sokáig égett.

Mit akart Mózes?

Mózes meg akarta nézni, miért ég a bokor sokáig.

Ki volt a csipkebokorban?

A csipkebokorban Isten volt.

Mit szólt Isten?

Isten így szólt: „Mózes! Mózes! Vedd le a saruját = csizmáját. Szent helyen állsz!”

Mit tett Mózes?

Mózes levette a saruját és leborult.

Mit mondott azután Isten?

Azután mondta Isten: „Mózes! menj el Egyiptomba. Mondd meg a királynak, ereszkedj el a zsidókat.

Hova akartak menni a zsidók?

A zsidók vissza akartak menni Kánaánba.

Sajnálta Isten a zsidókat?

Isten sajnálta a zsidókat és nagyon haragudott a királyra.

Mit adott Isten Mózesnek?

Isten adott Mózesnek egy botot.

Miő volt a bot?

Isodabot volt.

Mit tett Mózes a csodabottal?

Mózes a földre dobta a botot és rögtön = mindjárt kigyó lett.

Mit tett Mózes azután?

Azután Mózes megfogta a kigyó farkát és rögtön ismét bot lett.

Hova ment Mózes ezután?

Mózes ezután elment a királyhoz.

Egyedül = egymaga ment Mózes?

Mózes nem egyedül ment. Vele volt testvére

Ahron is.

Tanuld meg: Mózes ajtatos-jámbor volt. Mózes leborult Isten előtt. Mózes-imádkozott. A jó gyermek szeret imádkozni. A jó gyermek minden reggel és minden este imádkozik. A jámbor gyermek evés előtt és evés után is imádkozik. A jámbor gyermek mindig megy a templomba. A templomban ajtatosan kell imádkozni. A templomban ten háza. A templomban nem szabad beszélni.

16. A tíz csapás.

Mit mondott Mózes a királynak?

Mózes így szólt: „Isten parancsolta, eredd el =
(bocsásd el) a zsidókat Egyiptomból.”

Mik voltak a zsidók Egyiptomban?

Ők rabszolgák voltak.

Mit felelt a király?

A király így szólt Mózesnek: „Nem igaz, hogy
téged Isten küldött. Te csaló vagy.”

Mit tett Mózes?

Mózes a földre dobta csodabotját. A botból
arannyal = mindjárt kigyó lett.

Mit ^{tett} a király?

A király nagyon megijedt. Kérte Mózeset, fog-
ja meg a kigyót.

Eleventette a király ezután a zsidókat?

Nem eleventette el őket. Még inkább kínorta őket.

Mit tett Isten?

Isten megharagudott a királyra és tíz csapás =
büntetés támadt Egyiptomban.

Mi volt az első csapás?

Minden kútból a vízből vér lett. Az emberek nem ihattak.

Sokáig tartott az első csapás?

Az első csapás hét napig tartott.

Mit ígért (mondott) a király?

A király ígerte, elereszti a zsidókat, ha a csapás már elmúlt.

Igazat mondott a király?

Nem mondott igazat. A csapás elmúlt, de ő nem eresztette ki a zsidókat.

Mi volt a második csapás?

Nagyon sok béka támadt. Minden tele volt csunya = rút békákkal. A békák a király asztalára és ágyába is felmásztak.

Mi volt a harmadik csapás?

Nagyon sok sereg támadt. A sereg csipték az embereket és állatokat. A seregnek fullánkjuk volt.

Mi volt a negyedik csapás?

Nagyon ^{sok} csipő légtámadt.

Mi volt az ötödik csapás?

A marhák (ökrök, tehének, lovak, szamurak) mind megdöglöttek.

Mi volt a hatodik csapás?

Az emberek és állatok testen sebek = fekélyek) támadtak. A sebek nagyon fájtak.

Mi volt a hetedik csapás?

Borzasztó jégeső támadt.

Mi volt a nyolcadik csapás?

Nagyon ^{sok} sárka jött. A sárkák mindenütt meg-
ettek.

Mi volt a kilencedik csapás?

Sötétség támadt. Három napig az emberek nem láttak semmit.

Mit mondott a király?

A király ekkor ismét ígerte, hogy elereszti a zsidókat.

az Igazat mondott a király?

A király ismét nem mondott igazat. Mikor

a csapás már elmúlt, nem bocsátotta (ereztette) el
a xsidókat.

Mit tett ekkor Isten?

Ekkor Isten ismét haragudott és tizedik csa-
pás támadt.

Mi volt a tizedik csapás?

Minden háiban meghalt az élőszülött férfi.
Az élőszülött állatok is megdöglöttek. Min-
den háiban volt halott.

A xsidóknál is volt tíz csapás?

A xsidóknál nem volt csapás.

Mit tettek az emberek Egyiptomban?

Az emberek jajveszékelték = (sirtak). A király
is sirt.

Miért sirt a király is?

Azért sirt a király, mert az ő élőszülött
fia is meghalt.

Mit tett ezután a király?

A király hívta Mózeset és így szólt: „Menjetelek
el mindjárt Egyiptomból. Isten hatalmas.

En' felek Istentől."

Mit tettek a zsidók?

A zsidók örültek. Ők mindjárt elutaztak
Egyiptomból.

Sokan voltak a zsidók?

Igen sokan voltak. Hat ezer férfi, sok asszony és sok gyermek utazott = (vándorolt).

Tanuld meg: Isten igazságos.

Isten megbünteti a hegyetlen embert.

Isten nem bünti az istenfelő embert.

17. A zsidók a tenger
mellett.

Ki vezette a zsidókat?

Mózes vezette a zsidókat.

Ki mutatta az utat?

Az Isten mutatta meg az utat.

Hogyan mutatta Isten az utat?

Nappal az égen mindig sötét = fekete felhő volt.

Ejél mindig tűzfelhő volt. A merre a felhő

szállt, arra mentek a zsidók.

Hol pihentek a zsidók?

A tengernél pihentek.

Mit láttak a zsidók?

A zsidók látták, hogy jön a király és sok katonája.

Miért jött a király?

A király ismét vissza akarta hajtani a zsidókat Egyiptomba.

Mit tettek a zsidók?

A zsidók nagyon féltek a királytól. Elakartak menekülni. De a tengeren nem volt hid.

Mit tett ekkor Mózes?

Mózes imádkozott Istenhez. Trautan a csodabottal a tengerre ütött. A víz rögtön szétvált. A zsidók átráladtak a tengeren.

Mit tett a király?

A király és a katonák is átkartak menni a tengeren. Mikor már a tenger közepén voltak, a víz összecsapott ismét. A katonák mind a tengerbe sültek.

18. Amanna.

Hová akartak utazni a zsidók?

És, Kánaánba akartak utazni.

Mit mondott Isten?

Isten mondta: Negyven évig kell a zsidóknak vándorolni.

Hol vándoroltak a zsidók?

A pusztában vándoroltak.

Voltak a pusztában házak?

Nem voltak házak. Sátorokban laktak.

Termett a pusztában búza?

A pusztában nem termett semmi.

Mit ettek a zsidók?

Minden nap hullt = esett az égből manna. A mannából kenyeret és kulácsot sütöttek.

Miő volt a manna?

A manna olyan volt, mint a dara = (grix). A manna igen ízletes volt.

Sombaton is hullt manna?

Sombaton nem hullt; hanem pénteken sok

híllt. Maradt belöle szombatra is.

Miért nem híllt szombaton manna?

Azért nem híllt szombaton, mert a zsidóknak ünnepjük volt. Ünnepen nem szabad dolgoz-
ni.

Mikor nem szabad dolgozni a keresztény em-
bernek?

A keresztény embernek vasárnap nem szabad
dolgozni.

Miért nem szabad ünnepen dolgozni?

Azért nem szabad, mert Isten így szólt: „Hat
napon át = (napig) dolgozni kell, de a hetedik
napon pihenni = nyugodni kell.”

Mit kell tenni ünnepen?

Ünnepen a templomba kell menni és ajtató-
san imádkozni.

Tanuld meg: Az égből manna
híllt. Isten teremte mindent. O' táplál

benünket. Isten ad nekünk edelt = ételt.

Ima: „Aki ételt, italt adott, annak neve legyen

19. Mózes a sziklánál.

Volt a puortában kút?

A puortában csak kevés forrás - (kút) volt.

Mit ittak a zsidók?

A zsidók esővizet ittak.

Mindig volt esővizük?

Egyeser nagyon meleg volt és sokáig nem esett az eső. A zsidók nagyon szomjasok voltak. Ők nagyon panaszkodtak.

Mit tett Mózes?

Mózes előbb imádkozott = fohászkodott Istenhez. Aztán a csodabottal a sziklára ütött. A sziklából azonnal = mindjárt víz fakadt = folyt.)

Tanuld meg: Isten teremt mindent.

Minden van, mit Isten akar. Mert Isten mindenható. Trézt Istenhez kell fohászkodnunk. Óadjon nekünk ételt és italt. Óadjon nekünk ruházatot.

Ki ad ételt a madárkának? Ki ad meleg gyapjút a báránykának? A jó Teremtő ad.

20. A fürjek.

Mindig szerették a zsidók a manát?

A zsidók megunták = (már nem szerették) a manát. Panaszkodtak, miért nincs his?

Mit tett Mózes?

Mózes Istenhez fohászkodott, hogy adjon hiszt a zsidóknak.

Adott Isten hiszt a zsidóknak?

Igen adott. Másnap nagyon sok fürj repült a pusztában. A zsidók sok fürjet fogtak.

Mértékletesek voltak a zsidók?

Nem. Ők mértékletlenek voltak. Nagyon sokat ettek. Sokan meghaltak.

21. Kóre, Dátán és Abiron.

Mit mondott Isten Mózesnek?

Isten mondta Mózesnek, építsenek a zsidók templomot és áldozzanak abban.

Mit tettek a zsidók?

A zsidók mindjárt sok aranyat, ezüstöt, bérsonyt és selymet adakoztak (ajándekoztak).

Aután építettek egy "náson szék" (náson szék)

sátor-templomot és abban áldoztak.

Ki volt a főpap?

Isten mondta Áhron legyen főpap. Csak Áhron rokonai legyenek papok. Más emberek nem.

Mit tettek Kóre, Dátán és Ábiron?

Ők is papok akartak lenni. Ők nem akartak Istennek szót fogadni.

Mit tett ekkor Isten?

Isten megharagudott. A föld megrepedt és Dátánt, Kóret és Ábiron, továbbá = (meg) 250 szófogadtlan embert elnyelt. Belestek a tűzbe és mindnyájan = (mind) meghaltak.

22. A rézkigyó.

Szót fogadtak ezután mindig a zsidók?

A zsidók nem fogadtak mindig szót Mózesnek.

Mit tettek a zsidók?

A zsidók megunták a márnát és zúgolódtak Mózes ellen. A zsidók között volt sok rossz ember.

Megbüntette Isten a zúgolódókat?

Igen, megbüntette őket.

Hogyan büntette meg őket Isten.

Igen sok mérges kígyó támadt. A kígyók meg-
márták = (megharapták) a zsidókat és sok ember
halt meg.

Mit tettek ekkor a zsidók?

Imádkoztak Istenhez, hogy bocsásson meg.

Mit mondott Isten Mózesnek?

Isten mondta Mózesnek, csináljon egy rézkí-
gyót. Akit a kígyó megmárt, nézzen a rézkígyóra.
Ha a rézkígyóra néz meggyógyul, nem hal meg.

Mit tett Mózes?

Mózes készítetett egy rézkígyót. Az emberek ránéztek
és meggyógyultak.

23. Mózes halála.

Hány éves volt már Mózes?

Mózes már 120 éves volt.

Mit mondott Isten Mózesnek.

Isten így szólt: „Mózes! Te meg fogsz halni. So-
szé lesz oxután a vezér. Menj fel tehát a Nebo
hegyre. Ott meg fogsz halni.”

Mit tett Mózes?

Mózes szót fogadott. Felment a Nebo hegyre.

Ott meghalt.

Ki látta Mózeset meghalni?

Senki sem látta őt. Egyedül volt a hegyen.

Ki temette el Mózeset?

Isten temette őt el. Mózes lelke az égbe = a menny-
be szállt.

Mit tettek a xsidók?

A xsidók nagyon sírátták Mózeset és 30 napig
gyászoltak.

Bementek a xsidók Kánaánba?

Mózes halála után Jósue lett a vezér. Mikor
a 40 év már elmúlt, Jósue bevezette a xsidókat
Kánaánba.

Tanuld meg: Mindenkinek meg
kell halnia. A jó embernek is meg kell
halnia. A ártatlan = (erkölcsös) ember lelke
a mennyekbe jut = (száll.) A gonosz ember ha-
lála után elkárhozik. Isten megbocsát a
báncsódonak. Isten irgalmas = kegyelmes.
A haldokló imádkozik: „Mindenható Iste-
nem irgalmassal lelkemnek. Amen!”

